

Pojďme to změnit!

Strana zelených

www.zeleni.cz

EKONOMICKÝ TUCET: HOSPODÁŘSKÝ PROGRAM STRANY ZELENÝCH

JIŘÍ ČÁSLAVKA

EKONOMICKÝ EXPERT SZ A
LÍDR KANDIDÁTKY V PARDUBICKÉM KRAJI

ONDŘEJ LIŠKA

PŘEDSEDA SZ A
LÍDR KANDIDÁTKY V PRAZE

Přešlapujeme na místě a bez reforem se nepohneme

Česko přešlapuje na hranici mezi úspěšnými ekonomikami ze severu Evropy a těmi problémovými z Jihu. Ekonomika prošla krizí lépe než v jižních zemích, avšak jen obtížně se vymotává z nejdlejší recese své existence, kterou již sousední země překonaly. Životní úroveň stagnuje, nezaměstnanost stoupá a Česko jen čeká na dobré zprávy ze zahraničních trhů.

Mezi relativně úspěšné evropské ekonomiky se řadíme jen díky úzké integraci českých firem v evropských výrobních řetězcích. Máme na víc, ale brzdí nás neschopnost státu podporovat konkurenceschopné firmy a podnikavé občany. Řešením není seškrtování, ani posilování státu; řešením jsou reformy veřejné správy a politiky, které vybudují efektivní stát podporující dlouhodobě udržitelnou prosperitu České republiky.

Krise je příležitost pro druhou vlnu modernizujících investic

Ekonomiku lze modernizovat investicemi do nových technologií s vysokým multiplikačním efektem. Cílené programy mohou rozhýbat investice stávajících firem i přilákat nové investory do perspektivních odvětví, která pomohou omezit naši závislost na dovážených surovinách, srazit účty za energii či snížit ekologickou zátěž.

Naší prioritou je zlákat investory k nové vlně investic s vyšší přidanou hodnotou. Před patnácti lety Česko přilákalo první velkou vlnu investic na schopnou a levnou pracovní sílu. Druhá vlna však přijde jen za vzdělanými, produktivními a inovativními zaměstnanci, kteří se budou moci opřít o kvalitní zázemí, od dopravní a technologické infrastruktury, přes efektivní veřejnou správu až po vzdělávání a péči o děti.

Ekonomický tucet: shrnutí hlavních návrhů

České hospodářství přestalo dotahovat vyspělou Evropu, protože firmy, podnikatelé ani zaměstnanci se nemohou opřít o efektivní státní správu, která je zvláště v obtížných dobách velmi důležitá. Bez spolehlivých a férových státních institucí nelze rozvíjet konkurenční výhody, nelze udržovat pracovní místa při cyklických propadech mezinárodních trhů, ani nelze udržovat rovnováhu mezi prací a rodinným životem. Proto se náš tucet zelených ekonomických návrhů soustředí na:

- 1. Kvalitní stát, který přispěje k budoucí prosperitě*
- 2. Veřejné služby, abychom dostali solidní protihodnotu za zaplacené daně*
- 3. Péči o děti pro lepší rovnováhu mezi prací a rodinou*
- 4. Nižší zdanění práce pro vyšší zaměstnanost*
- 5. Podporu zelených investic pro cestu z recese i nové konkurenční výhody*
- 6. Nápomocné úřady a stabilní prostředí pro snazší podnikání*
- 7. Vzdělání a pobídky pro novou vlnu technologických investic*
- 8. Trpělivé ladění systému financování zdravotnictví*
- 9. Reformu důchodů postavenou na široké shodě*
- 10. Návrat do centra evropského dění a plné využití příležitostí*
- 11. Podporu vysokorychlostní železnice místo plavebních kanálů*
- 12. Aktivní účast v globálních reformních debatách*

1. Kvalitní stát: předpoklad budoucí prosperity

Kvalitní správa věcí veřejných je podmínkou dlouhodobě udržitelné prosperity. Česko má malou, otevřenou ekonomiku, jejíž prosperita hodně závisí na schopnostech exportérů. Stát musí systematicky udržovat a rozvíjet konkurenceschopnost sektorů exponovaných globální konkurenci, aby u nás našly dostatek odborníků a šikovných zaměstnanců, i prostředí pro výzkum, vývoj a výrobu s vysokou přidanou hodnotou. Zároveň stát musí být schopen podpořit odvětví prožívající cyklický útlum a pomoci jim přestát obtížná období.

Česko potřebuje služební zákon, který položí základy efektivní veřejné správy. Malé ani velké firmy nemohou se státní správou spolupracovat, pokud se všichni klíčoví úředníci vymění každých pár měsíců či let po změně ministra či vlády. Úředníci, kteří projdou náročným a otevřeným výběrovým řízením, musí mít dlouhodobou perspektivu. Jen tak lze rozvinout spolupráci státu a soukromého sektoru, která nám zajistí dlouhodobou prosperitu.

2. Veřejné služby a daně: odpovědně, spravedlivě, ekologicky

Čeští občané si za své daně zaslouží solidní kvalitu veřejných služeb. Daně jsou v ČR jen o něco nižší než evropský průměr, avšak kvalita služeb pokulhává výrazněji. Proto je třeba se soustředit, především na efektivní nakládání s veřejnými prostředky. Snížíme-li ztráty způsobené korupcí, budeme moci zlepšit služby a zároveň dodržet zásady omezitelné fiskální politiky. Strana zelených podporuje přijetí ústavního zákona o fiskální odpovědnosti, aby dluhová brzda zajistila spoření v době prosperity, čímž by vznikl fiskální prostor pro ekonomické stimuly v obdobích recese.

Ekonomika potřebuje stabilní daňový systém. Časté a nepromyšlené změny daní nepřiměřeně zatěžují malé podnikatele i velké firmy a brání jim v rozvoji a inovacích. Namísto věčných změn sazeb a struktury daní se Strana zelených zasazuje za efektivnější systém jejich výběru. Jsme pro povinnost všech veřejných subjektů vypracovávat tříletý rozpočtový výhled a pro zavedení sankcí vůči kabinetu v případě, že rozpočty jsou překračovány. Jsme i pro vytvoření nezávislé fiskální rady podle švédského či holandského vzoru, která by na systém dohlížela. Podporujeme i projekt jednotného inkasního místa, který by snížil administrativní zátěž poplatníků.

3. Pracující rodiče: péče o děti podporuje rovnováhu rodiny a práce

Česko musí využít potenciál všech občanů - žen i mužů – proto musí mít pracující rodiče přístup k dostupné péči o děti i možnost flexibilních podmínek v zaměstnání. Klesající porodnost a stárnutí populace nelze řešit pouze sociálními dávkami a přílivem přistěhovalců, ale především zlepšováním podmínek pro mladé rodiny a jejich péči o děti i stárnoucí rodiče. Nabídku služeb péče o děti i o seniory a další potřebné lze zlepšit jednak zjednodušením podmínek pro poskytování těchto služeb (například efektivním propojením sociálních a zdravotních služeb), a jednak podporou neziskových komunitních služeb ze strany státu i obcí. Rozvoj těchto služeb v místě bydliště povede k rozvoji občanské infrastruktury, a tím vytvoří i příležitosti pro flexibilní práci na částečné úvazky nebo možnosti pro zaměstnávání osob se zdravotním nebo sociálním znevýhodněním.

4. Nová pracovní místa: nižší zdanění na práce

Snížíme vedlejší náklady práce – sociálního pojištění - a podpoříme tím tvorbu pracovních míst a investice. Výpadek daňových příjmů budeme kompenzovat zvýšeným zdaněním majetku a činností poškozujících životní prostředí. Férovost daňového systému zajistí i zachování daňové přírážky pro osoby s vysokými příjmy a zvýšená horní hranice příspěvků na zdravotní pojištění i po roce 2015, stejně jako i ponechání základní slevy u pracujících důchodců. Zelení navrhují postupně posílit daňovou progresi na 30 % u druhého pásma příjmů nad 100 tisíc korun měsíčně.

Snížená sazba DPH je u nás jedna z nejvyšších v Evropě, což má relativně větší dopady na zdanění chudších domácností, které spotřebovávají větší část svých příjmů. Tuto daňovou regresi chceme odstranit snížením této sazby a výpadek daňových příjmů nahradíme mírným zvýšením základní sazby DPH. Do snížené sazby zahrneme komodity, jejichž spotřeba je společensky prospěšnější a šetrnější, jako ekoprodukty, místní biopotraviny či veřejnou dopravu. Pokusíme se o otevření jednání s EU o zavedení nulové sazby DPH a její uplatnění na vybrané oblasti zvláštního společenského významu, jako například učebnice či některé potraviny.

Podpoříme daňové asignace, které dávají občanům možnost poslat část odvedených daní na veřejně prospěšné účely. Každý se bude moci rozhodnout, zda je pošle škole sociální službě, školce, hospici, sportovnímu klubu, církvi či zvířecímu útulku. Assignace jednak posílí platební morálku

daňových poplatníků a jednak podpoří rozvoj občanského sektoru a neziskových služeb

Majetkové daně – především z vlastnictví nemovitostí – jsou u nás relativně nízké, takže jimi lze jejich zvýšením kompenzovat snížené zdanění práce.

Stejně tak je potřeba trvale zvyšovat zdanění činností poškozujících životní prostředí, avšak jen postupně s přihlédnutím na vývoj investic do snižování energetické náročnosti. Další daně lze uvalit na negativní jevy, jako je znečišťování ovzduší, pro nákladní automobilovou dopravu (mýtné na silnicích všech tříd) či nezdravá spotřeba tabáku a alkoholu. Stejně tak lze více zdanit krátkodobé spekulace s nemovitostmi či na finančních trzích, jak navrhuje EU.

5. Inteligentní růst: podpora zelených investic předejde návratu recese

Řešení ekonomické krize je v modernizaci domácí ekonomiky, nikoli sypaní peněz daňových poplatníků do megalomanských staveb. Chceme cílenými investičními programy využít evropské fondy k rozhybání perspektivních technologických odvětví, která vytvoří nová pracovní místa. Soustředíme se přitom na sektory s vysokým multiplikačním efektem, jež s oživením ekonomiky přinesou i další výhody: omezí závislost na dovážených surovinách, srazí domácnostem a podnikům účty za energii, sníží ekologické škody nebo integrují do ekonomiky vyloučené skupiny, chudší regiony či podhodnocené práce. Příkladem takových investic je zateplování budov či opravy dopravní infrastruktury. Ty podpoří stavebnictví jenž je v hlubokém útlumu a které má velké multiplikační efekty. Menší investice ve všech regionech jednak plošně zvýší zaměstnanost a zároveň sníží energetickou náročnost a tím sníží i náklady domácností, firem i veřejných organizací. Takovým efektivním programem nastartovaným SZ je Zelená úsporám. To, že je úspěšný dokazuje, že na něj navazují v další vlády, jak levicové, tak pravicové.

6. Podnikání: stabilní prostředí a nápomocné úřady

Strana zelených podporuje rozvoj malých a středních podniků a kultivaci podnikatelského prostředí. Z mezinárodních srovnání Světové banky vyplývá, že zejména zahájení podnikání je u nás zbytečně komplikované – obtížnější než na Slovensku, v Polsku či Ghaně. Nový služební zákon a další reformy veřejné správy musí zlepšit fungování úřadů tak, aby pomáhaly rychle a efektivně řešit administrativu spojenou s podnikáním.

Prosadíme důsledné hodnocení dopadů každého návrhu zákona, který má významné dopady na podnikatelské prostředí. Taková analýza zajistí, aby předkládané návrhy reflektovaly praktické zkušenosti podnikatelů a v maximální možné míře snižovaly jejich zátěž.

7. Inovace: pobídky pro technologické investice stávajících firem

Česká společnost se musí stále učit a investovat do vzdělání. V rámci daných rozpočtových omezení musíme udělat vše proto, abychom dokázali rychle vstřebávat a vytvářet nové znalosti. Proto místo současného snižování výdajů na školství musíme naopak investice do vzdělávání zvýšit a stejně tak usilovat o další navyšování výdajů na vědu a vývoj v příštích několika letech. Taková opatření jsou nejlepší zárukou budoucí prosperity České republiky.

Tradiční firmy, nejen nové obory, si zaslouží pobídky pro technologické investice. Odvětví informačních technologií či biotechnologií běžně spoléhají na inovativní investice s vysokou přidanou hodnotou a nízkými dopady na životní prostředí. Avšak i tradiční průmyslové obory či malé a střední podniky je mohou velmi úspěšně zavádět a rozvíjet. Proto je možnost odečtu nákladů na externě zadaný výzkum a vývoj ze základu daně z příjmů vhodným nástrojem podpory, který zároveň pomůže rozvinout i spolupráci firem a univerzit.

8. Zdravotnictví: trpělivé ladění namísto reformních zkratů

Stárnutí obyvatelstva povede k nárůstu výdajů na zdravotnictví a na dlouhodobou péči. I přes dílčí výhrady, byly v uplynulých letech provedeny reformy, které lépe motivují k omezování nákladů. Například poplatky za návštěvy u lékaře celkem úspěšně snížily nadměrné užívání zdravotních služeb. Zároveň je důležité, že nedošlo k omezení rovného přístupu ke zdravotní péči díky zavedení stropů na celkové poplatky.

Ve vyvážených reformách je třeba pokračovat. V porovnání s ostatními státy EU se náš zdravotní systém stále příliš spoléhá na nemocniční péči a nevyužívá ostatečně ambulantní péči ani tam, kde je odůvodněná. Proto je třeba snižovat délku pobytu v nemocnicích rozvíjet alternativy k ústavní péči.

9. Penze: skutečná reforma potřebuje širokou shodu

Dlouhodobě stabilní penzijní systém, jehož základem by měl být silný,

státem garantovaný pilíř, potřebuje konsensuální reformu. Se stárnoucí populací se zhoršuje dlouhodobá stabilita českých veřejných financí, proto je třeba zvýšit věk odchodu do důchodu na 65 let pro muže i ženy, jak je obvyklé ve vyspělých státech EU. Dosažení této hranice už v roce 2020 stabilizuje současný systém a poskytne čas na dlouhodobou penzijní reformu, která musí nahradit nedůvěryhodnou improvizaci se zavedením nepovinného druhého pilíře.

Reforma důchodů musí stát na široké společenské a politické dohodě. Strana zelených bude prosazovat zaručený minimální důchod pro každého, v kombinaci se zásluhovým pilířem a se soukromým spořením. Podpoříme širokou dohodu na penzijní reformě, která odpovědně zohlední zkušenosti ze sousedních zemí, které v době hospodářské krize revidovaly předchozí kroky k fondovému financování kvůli jejich finanční náročnosti na veřejné finance. Změny penzijního systému musí podpořit i systematická rodinná a imigrační politika, která svým dílem sníží tlak stárnoucí populace.

10. Evropa: využívat příležitosti a držet se v centru dění

Česká republika se musí zaměřit na limitovaný počet jasně definovaných priorit pro využití evropských fondů. Příští rok začíná další programovací období a my se musíme vyhnout opakování chyb, kdy nedokážeme efektivně a bez korupce využívat rozvojové fondy na smysluplné projekty. Reformy státní správy a jasná politika podpory inovací tomu napomohou.

Jako malá, exportně orientovaná ekonomika musíme být ve středu evropských debat. Jsme velmi provázáni se zeměmi Evropské unie a zvláště s Německem, proto nemůžeme přistupovat neangažovaně nebo rezervovaně k jednotlivým iniciativám. Evropská unie a eurozóna prochází v mnoha ohledech nejhlubší krizí své existence, ale zároveň je i uprostřed zásadních změn, které ovlivní její podobu na další desetiletí. Zelení si uvědomují provázanost ekonomického a zejména finančního sektoru a proto podporují společné a koordinované prohlubování fiskální a bankovní integrace.

11. Doprava: Vysokorychlostní železnice místo plavebních kanálů

Vysokorychlostní železnice dokáže plnohodnotně konkurovat automobilové a mnohdy i letecké dopravě, sníží dopady dopravy na životní prostředí a

dotáhne úroveň cestování na evropský standard. Vysokorychlostní železniční tratě pro vlaky jedoucí rychlostí 200 až 360 kilometrů za hodinu uvolní kapacitu tratí v okolí velkých měst. Díky tomu bude možné zkrátit interval příměstských vlaků na 15 minut a zajistit plynulý průjezd nákladních vlaků, což je lepší řešení než výstavba grandiózních, ovšem ekonomicky víc než sporných plavebních kanálů.

12. Globální odpovědnost: aktivní účast v reformních debatách

Česká republika nemůže pasivně přihlížet diskusím o reformách a budoucí podobě světové ekonomiky, neboť ta do velké míry předurčuje charakter našeho desetimilionového trhu. Musíme se podílet na pokračování reformy finančního sektoru, jejichž součástí bude automatická mezinárodní výměna daňových informací a povinnost nadnárodních firem vykazovat zisky a zaplacené daně zvláště za každou zemi v níž působí. Podpoříme rovněž navrhovanou evropskou daň z finančních transakcí či podobné zdanění finančního sektoru, což by mělo přinést veřejným rozpočtům alespoň částečnou náhradu za škody způsobené finanční krizí. V rámci evropských a mezinárodních jednání také podpoříme hledání a vznik nových pravidel pro měření ekonomického rozvoje, která by postupně doplnila ukazatel hrubého domácího produktu (HDP).

Liberalizace mezinárodního obchodu přinesla České republice růst ekonomické výkonnosti a životní úrovně, avšak zároveň i spoluodpovědnost za sociální, ekologické a rozvojové náklady mezinárodního obchodu. Většina škodlivých dopadů mezinárodního obchodu na chudé vzniká v důsledku poptávky z vyspělých nebo rychle rostoucích nových ekonomik. Zelení jsou přesvědčení, že mezinárodní obchod musí být ohleduplnější k životnímu prostředí a přátelštější vůči chudým zemím. U řady typů zboží tomu může smysluplně napomoci rozvoj obchodu na lokální a regionální úrovni, kde mají místní lidé větší kontrolu nad zdroji, příjmy i dopady výroby na životní prostředí a kvalitu života.

Pojďme to změnit!

Strana zelených

www.zeleni.cz

Ondřej Liška | +420 777 800 254 | ondrej.liska@zeleni.cz

Jiří Čáslavka | +420 775 419 528 | jiri.caslavka@zeleni.cz